

הדרך עם חתימה בשם גם בדרך כל שהיא המתחילה כ-40-33 מטר מהבית האחרון של הישוב.

ד חלק מהספרדים נוהגים ^{יג} שלא לחתום בשם בשום פעם.

ה לכתחילה יש לומר תפילת הדרך ^{יד} אחר 40-33 מטר מהבית האחרון של הישוב שממנו יוצא לדרכו ובתוך ^{טו} מרחק פרסה שהוא אחד השיעורים בסע' א'. ואם הקדים ואמר לפני זה גם בעיר עצמה

(יג) ישכיל עבדי ח"ז ע' שלב, אך ביביע אומר ח"א ס"ס יג ובנתיירי עם חי' קי כתבו דגם הספרדים יברכו בשם ומלכות.

(יד) מ"ב ס"ק כט. ^{אוצר החכמה} ח"א פ"א טו) סע' ז ברמ"א, והנה שיטת רש"י ורשב"א ומאירי ורא"ה וראבי"ה ועוד ראשונים דכעבור פרסה אינו יכול לומר תפה"ד גם אם הדרך עוד ארוכה לפניו. אך שיטת התר"י דלכתחילה י"ל בפרסא ראשונה ובדיעבד אח"כ, וכן נפסק בשו"ע סע' ז. ולפלא שלא הובאה שיטת רש"י וסייעתו להלכה בשו"ע ואחרונים לחוש לה שלא לסיים עכ"פ בשם כעבור פרסה ראשונה, ואף שלקמן בסע' ו כתבתי כפסק השו"ע בסע' ז לומר עם שם גם אחר כך, מ"מ לדעתי עדיף לחוש לשיטת רש"י וסייעתו ולא לסיים בשם, וכן פסק בספר בני ציון (על אור"ח) סי' זה, וז"ל, ולדינא נראה כיון דכמה פוסקים כתבו שני הפרושים ולא הכריעו ביניהם ובספר אהל מועד פסק כרש"י לכן נראה דאם לא אמרה עד פרסה שיאמרה אח"כ בלי חתימה וכן פסק הכלבו דלאחר פרסה יתפלל ואל יחתום, עכ"ל. והנה שלא לומר תפה"ד עד עבור

לאחר שהתכונן לצאת לדרך, ^{טז} יצא.

היות ועל פי רוב לא ניתן לסתם נוסע לשער בדיוק את מקומו של הבית האחרון מבחינה הילכתית, כגון בנסיעה מתל-אביב וחוצה לכן יש לומר את תפילת הדרך תיכף ומיד בהתחלת הנסיעה באחד הכבישים והדרכים המובילים חוץ לעיר (כגון בנסיעה מבני ברק לירושלים בכביש השומר או גהה) ^{יז} ללא דקדוק במקומו של הבית האחרון. המאחרים איפוא מלומר תפילת הדרך בהיותם כבר הרחק בדרך מחשש של מקום קביעותו של הבית

הבית האחרון בתוך ע' אמה הוא חומרת האחרונים ובראשונים לא הוזכר, דמעיקר הדין די בהחזיק בדרך (לקמן במו"ה ^{יז}), ולכן מצוי מאד ואף לכתחלה נוהגים כן רבים שמדקדקים מאד בחומרה זו של הבית האחרון בחשבם שאם אומרים לפני זה הוא ברכה לבטלה, מה שאינו כן כלל, וממילא מחמת דקדוק זה עוברים על דעת רש"י וסייעתו ואומרים תפה"ד אחר עבור פרסה ראשונה, כיון דעפי"ר אי אפשר לדעת בדיוק מקומו של הבית האחרון בכדי לצמצם לומר שם ושיהיה עדיין בתוך פרסה. ודבר זה הוא טעות גדול לעבור על דעת ראשונים בכדי לקיים דקדוק של האחרונים, ונובע בעיקר מפני שלא לומדים כל דבר הנוגע למעשה במקורות. ועיין לקמן בפנים בסעיף זה. וע"ע נוהג כצאן יוסף ד יא.

(טז) מ"ב ס"ק כט. ^{ו' שנה ב' נ' נ' נ'}
(יז) לט"ז גם בביתו יכול לומר לאחר שהחליט לנסוע וכן הוא בזוהר ויחי ולערוה"ש בסע' יג.